

Pět jazyků lásky

Autor: Jana Řezníčková

3.-5.
ROČNÍK

**„Vše na tomto světě se dá napravit jen
láskou, jinak je to nemožné.“**

J. A. Komenský

Hlavní myšlenka

Rodina je jednou z nejcennějších hodnot lidského života. Projevování lásky je dovednost, které se lze naučit. Je užitečné si uvědomit, že jsme rozdílní a máme různé jazyky lásky. Naučit se užívat jazyky lásky jednotlivých členů rodiny může být cenným nástrojem pro vzájemné hlubší porozumění.

Anotace

Lekce vede žáky k zamyšlení nad významem rodiny pro jejich život. Pomocí samostatného uvažování a diskuze si žáci zařadí rodinu do svého osobního hodnotového žebříčku. Ve druhé části se děti seznámí s pomocí videa s principy pěti jazyků lásky, uvědomí si, že jednotliví členové rodiny jsou různí a že lásku vyjadřují i přijímají rozdílným způsobem. V závěru hodiny se budou moci rozhodnout pro experiment, při němž si vyzkouší pět jazyků lásky v praxi.

Cíle lekce

Co bude žák na konci lekce vědět:

- Umí vyjmenovat pět základních jazyků lásky.

Co žák v lekci prožije / co si uvědomí:

- Zařadí si pojem rodina do osobního hodnotového žebříčku.
- Uvědomí si, že drobnými skutky lásky může ovlivňovat vztahy v rodině.

K jakému jednání lekce zve/vede:

- Pozorování a zkoušení principu pěti jazyků lásky ve vlastní rodině.
- K sebereflexi a sebepoznání při určování vlastního jazyka lásky.

1.	2.	3.		4.	5.	6.
			PŘESTÁVKA			
Seznámení, úvodní motivace	Když se řekne rodina	Rodina jako hodnota		Pět jazyků lásky	Rozpoznávání pěti jazyků lásky	Reflexe a závěr
5 min	20 min	20 min		20 min	10 min	15 min

Pomůcky

- dataprojektor a ozvučení
- prezentace
- video Pět jazyků lásky
(dostupné v prezentaci)
- prázdný papír do každé skupiny žáků po 4-5 žácích
- PL Hodnoty
(pro každou skupinu po 4-5 žácích, na stránce je text 3x, rozstříhat a vložit do obálky)
- PL Jazyky lásky
(pro každého žáka)

Vysvětlení piktogramů

Hlavní myšlenka

Prezentace

Společná práce

Anotace

Čas/minutáž

Práce ve dvojici

Cíl

Pracovní list

Samostatná práce

Pomůcky

Video

Skupinová práce

Další zdroje

Práce ve trojicích

Doplňující informace

Uspořádání třídy do písmene U

Práce třídy kolem stolů

Práce v kruhu

Volný pohyb po třídě

1

Seznámení,
úvodní motivace

5 min

Postup a metody

1.1 Kdo mi udělal radost (5 min)

Seznamovací hra

Zahrajte si seznamovací hru.

Představte se a řekněte, kdy naposledy vám někdo udělal radost. (Může to být kamarád, někdo z rodiny...) Vyzvěte žáka po levici, aby pokračoval. PŘ: Jmenuji se Vendy a v poslední době mi udělalo největší radost, když jsme s mou kamarádkou seděly dvě hodiny na stromě a povídaly si.

2

Když se
řekne rodina

20 min

2.1 Co je rodina (20 min)

Rozhovor

Rozdělte žáky do skupin po čtyřech až pěti členech. Vyzvěte je, aby se společně zamysleli a na společný list papíru napsali odpověď na otázku:

- Je rodina důležitá? V čem?

Požádejte je, aby své odpovědi přečetli nahlas. Čte jeden za skupinu.

Následně položte druhou otázku, žáci opět pracují nejprve ve skupinách, mají za úkol společně napsat odpověď.

- Co je to rodina?

Opět požádejte žáky, aby přečetli své odpovědi za skupinu.

Metodická poznámka

Žáci obvykle sami přicházejí na to, že rodiny mohou mít různé podoby, a následně vyvozují: Dobrou rodinu tvoří „ti nejbližší“.

Dále se zeptejte celé třídy:

- Zkuste si vzpomenout na nějakou rodinu z filmu nebo seriálu. Jak byste se v takové rodině cítili?

Metodická poznámka

Žáci obvykle jmenují tyto seriály: Simpsonovi, Průměrňákoví, Úžasňákoví, Moderní rodina, Přátelé, Harry Potter, Divergence, Jak jsem poznal vaši matku...

Vyhnete se tomu, že by děti musely hodnotit, jak se cítí ve své vlastní rodině, může to být pro ně citlivé téma.

Je rodina důležitá?

Co je to rodina?

3

Rodina jako
hodnota

20 min

3.1 Žebříček hodnot (10 min)

Diskuze, práce s textem

Rozdejte žákům do skupin obálky se sedmi kartičkami **PL Hodnoty**, na nichž jsou tyto pojmy:

DOBŘÍ PŘÁTELÉ, VÝBORNÁ ZMRZLINA, DOBRÁ RODINA, KVALITNÍ MOBIL, DOBRÉ PENÍZE, DOBRÉ ZDRAVÍ.

Úkolem skupiny je domluvit se a seřadit kartičky od nejméně důležité hodnoty po tu nejvíce důležitou tak, jak to vnímá skupina.

Ujistěte žáky, že není jen jedno správné řešení, které mají uhodnout, ale že je jen na nich, jak si tyto hodnoty sami srovnají.

Metodická poznámka

Žáci mají obvykle různé doplňující dotazy. Někdy velmi emotivní. Například při zařazování hodnoty zdraví se dotazují, co je opakem zdraví, jestli malé nachlazení, život ohrožující nemoc nebo celoživotní hendikep. Snažte se je instruovat tak, aby se tímto nestresovali a seřadili kartičky s možností dovysvětlit svá rozhodnutí na konci.

DOBŘÍ PŘÁTELÉ	VÝBORNÁ ZMRZLINA	DOBŘÍ PŘÁTELÉ	DOBŘÍ PŘÁTELÉ	DOBŘÍ PŘÁTELÉ	DOBŘÍ PŘÁTELÉ
DOBŘÍ PŘÁTELÉ	VÝBORNÁ ZMRZLINA	DOBŘÍ PŘÁTELÉ	DOBŘÍ PŘÁTELÉ	DOBŘÍ PŘÁTELÉ	DOBŘÍ PŘÁTELÉ
DOBŘÍ PŘÁTELÉ	VÝBORNÁ ZMRZLINA	DOBŘÍ PŘÁTELÉ	DOBŘÍ PŘÁTELÉ	DOBŘÍ PŘÁTELÉ	DOBŘÍ PŘÁTELÉ

3.2 Důležitost rodiny (10 min)

Reflexe

Nechte skupiny přečíst své hodnotové žebříčky. Dále se ptejte:

- Na čem jste se jako skupina snadno shodli?
- O čem jste nejvíce diskutovali?
- Co vás při této aktivitě překvapilo?
- Na které místo jste umístili rodinu a proč?

Oceňte žáky za jejich práci ve skupinách.

4.1 Vztahy v rodině (5 min)

Rozhovor

Přečtete žákům citát J. A. Komenského:

„Vše na tomto světě se dá napravit jen láskou, jinak je to nemožné.“

Dále komentujte slovy:

Rodinu tvoří jednotliví členové rodiny a na kvalitě jejich vzájemných vztahů závisí celková kvalita rodiny. Kvalitní vztahy jsou láskyplné vztahy - jsou to vztahy, v nichž si lidé projevují lásku.

- Můžeme nějak zlepšit vztahy se členy v naší rodině?
- Existuje na to nějaký návod?

Otázky slouží k tomu, aby začali přemýšlet o tématu. Nechte na ně odpovědět dva až tři žáky.

4

Pět
jazyků
lásky

20 min

4.2 Jaké jsou jazyky lásky? (15 min)

Práce s videem

Nejdříve pusťte žákům celé video Pět jazyků lásky.

Poté pusťte video ještě jednou, ale vždy po představení jednoho jazyka lásky zastavujte a nechte žáky, aby komentovali, jak rozumí jednotlivým situacím.

5

5.1 Rozpoznávání pěti jazyků lásky (10 min)

Diskuze, práce s pracovním listem

- Co si myslíš o teorii pěti jazyků lásky?
- Rozpoznal jsi během videa jazyk lásky někoho, koho znáš?
- Uměl bys odhadnout svůj jazyk lásky?

Požádejte žáky o vyplnění **PL Jazyky lásky**.

Po vyplnění si žáci své pracovní listy porovnají ve dvojici. Práci ve dvojicích uveďte slovy:

Porovnejte si teď svoje pracovní listy ve dvojici. Protože obrázky na pracovním listě nejsou jednoznačné, můžete mít tedy na určení jazyků lásky různé názory.

Proveďte společnou kontrolu a diskutujte nad různými variantami.

Metodická poznámka

Pokud máte ještě časový prostor, můžete promítnout z prezentace seznam jazyků lásky a navrhnout myšlenku, zda je možno jazykem lásky i ubližovat. Žáci sami přijdou na to, že ano. Pokud má rád někdo slova ujištění, může ho někdo velmi zranit necitlivou kritikou. Pokud potřebuje pozornost, může ho velmi bolet nevšímavost a odmítání apod.

5 JAZYKŮ LÁSKY

- Slova ujištění
- Pozornost
- Dárky
- Skutky služby
- Fyzický kontakt

Rozpoznávání pěti jazyků lásky

10 min

6

Reflexe
a závěr

15 min

6.1 Dobrovolný výzkumný úkol (5 min)

Experiment

Navrhněte žákům, zda by si chtěli vyzkoušet dobrovolný experiment.

Vyberte si jednoho člena vaší rodiny.

Během jednoho týdne mu projevujte lásku všemi pěti jazyky lásky.

Pozorujte reakce a zapisujte si je.

Upozornění

Pokud jste externí lektor, pak tento experiment je potřeba předem konzultovat s třídním učitelem/učitelkou, protože konečné vyhodnocení experimentu bude na něm/ní.

Experiment

Vyberte si jednoho člena vaší rodiny.
Během jednoho týdne mu projevujte lásku všemi pěti jazyky lásky.
Pozorujte reakce a zapisujte si je.

Na závěr vyzvěte děti, aby si napsaly propiskou na ruku číslo 5, aby jim připomínalo, že mají v nejbližší době vyzkoušet tento „tajný“ experiment.

Metodická poznámka

K experimentu se můžete vrátit během třídnické hodiny. Nechte o výsledku experimentu mluvit pouze ty žáky, kteří chtějí, pro některé žáky to může být příliš citlivé téma.

○ 6.2 Reflexe a závěr (10 min)

Písemná reflexe

Závěrečnou reflexi uveďte touto instrukcí:

Otočte si nyní pracovní list a napište si nahoru tato tři slova: rodina, láska, já. Poté vymyslete větu, ve které všechna použijete, a запиšte si ji.

Poté nechte několik žáků, kteří chtějí, aby svou větu přečetli.

Program uzavřete vlastním hodnocením, zaměřte se zejména na ocenění.

Program zakončete přečtením citátu Jana Amose Komenského:

„Vše na tomto světě se dá napravit jen láskou, jinak je to nemožné.“

Metodická poznámka

Pokud se žáci ještě s osobou J. A. Komenského nesetkali, můžete, pokud je to vhodné, využít video na konci prezentace.

Metodické poznámky pro žáky se specifickými poruchami učení (SPU)

Obecná charakteristika SPU

Specifické vývojové poruchy učení bývají definovány jako neschopnost nebo snížená schopnost naučit se číst, psát a počítat pomocí běžných výukových metod za přiměřené inteligence a socio-kulturní příležitosti (Z. Matějček, Dyslexie, 1995). Porucha není způsobena sníženými intelektovými schopnostmi. Oslabeny bývají kognitivní (poznávací) funkce, porušena koncentrace pozornosti, paměť, myšlení, řeč, proces automatizace a matematické představy. Dále funkce motorické (pohybové), které mají vliv na zhoršení jemné i hrubé motoriky ruky, kvalitu očních pohybů a práci mluvidel (Jucovičová, Žáčková, 2014). Vycházíme-li z obecné definice specifických poruch učení, můžeme definovat tyto specifické poruchy učení: dyslexie – specifická porucha čtení, dysgrafie – specifická porucha psaní, dysortografie – specifická porucha pravopisu, dyskalkulie – specifická porucha počítání, dyspinxie – postihuje oblast kreslení, dysmúzie – porucha hudebnosti a dyspraxie – je porucha schopnosti vykonávat složité úkony.

1.1	V případě introvertních dětí volíme techniku „reportérů“ – odpověď si říkají ve dvojicích a v kruhu vždy probíhá prezentace výzkumu reportérů – tedy říkají odpovědi druhého, ne svoje osobní.
2.1	Rozhovor je metoda zcela vhodná bez úprav i pro žáky s SPU.
3.1	Při práci ve skupinách dohlédneme na rovnoměrné rozdělení žáků. V případě potřeby doplníme hesla jednoduchými obrázky či piktogramy pro lehčí a rychlejší práci s kartičkami.
3.2	Aktivita je pokračováním předešlé aktivity a nevyžaduje zvláštní přístup.
4.1	Aktivita nevyžaduje zvláštní přístup.
4.2	Práce s videem nevyžaduje zvláštní přístup – náročnější pojmy jsou zde vyobrazeny piktogramy či animací.
5.1	Pro lepší orientaci v pojmech můžeme vyzvat žáky k dokreslení piktogramů z předešlého videa.
6.1	Ubezpečíme žáky, že nebude hodnocen pravopis ani úprava zápisu.
6.2	V závěrečné reflexi nehodnotíme úpravu ani pravopis a je možné ji vést ústně.

Další zdroje

- CHAPMAN, Gary D. Pět jazyků lásky. Třetí vydání. Přeložil Jana BUCKOVÁ. Praha: Návrat domů, [2016]. ISBN 978-80-7255-373-0.

Zdroje prezentace

Zdroje grafiky

- Slide 02: Kluk - Daniel Jurčo B.F.A., projekt Úcta k životu, reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008255 (CC 4.0 BY-SA)
- Slide 03: Dívka - Daniel Jurčo B.F.A., projekt Úcta k životu, reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008255 (CC 4.0 BY-SA)
- Slide 05: Srdce - Daniel Jurčo B.F.A., projekt Úcta k životu, reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008255 (CC 4.0 BY-SA)

Zdroje videa

- Pět jazyků lásky - Fishnet s.r.o. (Film21), projekt Úcta k životu, reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008255 (CC 4.0 BY-SA)

Prezentace

<https://prezi.com/view/Kil6e6BWfIAWLDaInrAk/>

Pracovní listy

<https://eu.uctakzivotu.cz/wp-content/uploads/2020/09/Rodina-3-5-pracovni-listy.pdf>

Pracovní sešit pro žáka

<https://eu.uctakzivotu.cz/wp-content/uploads/2021/05/Rodina-35-pracovni-sesit-pro-zaky.pdf>

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Název projektu

Úcta k životu –
základ pro demokratickou kulturu

Registrační číslo projektu

CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008255

Metodika

Pět jazyků lásky

Cílová skupina

3.–5. ročník základních škol

Autor

Mgr. Jana Řezníčková

Odborní garanti

doc. PhDr. Jan Hábl, Ph.D.,
Mgr. Barbara Pospíšilová,
Mgr. Tereza Ráchel Bícová

Odborná spolupráce a pilotáž

Mgr. Jana Řezníčková
Mgr. Michaela Pachelová
Marie Delongová

Externí posuzovatelé

Mgr. Ondřej Šimik, Ph.D.,
Mgr. Taťána Göbelová, Ph.D.

Jazykové korektury

Mgr. Kateřina Kutálková

Ilustrace

Daniel Jurčo, BFA

Zlom a sazba

Daniel Jurčo, BFA

Toto dílo podléhá licenci
Creative Commons 4.0 BY-SA

